

СЕЗ «Курортополіс Трускавець – реальна перспектива інноваційного розвитку міста

Першого січня 2010 р. виповнилося десять років з часу набуття чинності Закону України «Про спеціальну економічну зону туристсько-рекреаційного типу «Курортополіс Трускавець». Цим законом визначено, що СЕЗ «Курортополіс Трускавець» створюється на період 20 років в адміністративно-територіальних межах міста Трускавця Львівської області і метою її функціонування є стимулювання інвестиційної та інноваційної діяльності, спрямованої на збереження і ефективне використання природних лікувальних ресурсів курорту Трускавець, прискорення економічних реформ у лікувально-оздоровчій галузі та розвитку туризму. Крім того, на той час в Незалежній Україні, з переходом її економіки на ринкові відносини, необхідно було найбільший в Європі бальнеологічний курорт Трускавець розвинути за рівнем якості наданих послуг і стану матеріально-технічної бази, новітніх методик та технологій лікування та оздоровлення до світових стандартів, зробивши його конкурентоздатним на ринку курортних послуг.

Суб'єктами СЕЗ «Курортополіс Трускавець» згідно з Законом стали суб'єкти підприємницької діяльності, які розташовані на території СЕЗ «Курортополіс Трускавець» і реалізують на цій же території затверджені виконавчим комітетом Трускавецької міської ради інвестиційні проекти кошторисною вартістю, еквівалентною не менше 500 тис. дол. США на підставі договору (контракту) щодо умов реалізації цього інвестиційного проекту та які затверджені органом господарського розвитку і управління СЕЗ «Курортополіс Трускавець» як суб'єкти СЕЗ «Курортополіс Трускавець». У статті 10 цього Закону зазначено, що до суб'єктів СЕЗ «Курортополіс Трускавець» застосовується спеціальний правовий режим підприємницької діяльності та особливості оподаткування на території СЕЗ «Курортополіс Трускавець» з наданням пільг щодо сплати податку на прибуток підприємств, податку на додану вартість, ввізного мита та плати за землю. Узаконено також справляння курортного збору з осіб, які прибули в Трускавець за путівками і курсівками на лікування та оздоровлення. Крім того, в цій статті визначено, що суб'єкти СЕЗ «Курортополіс Трускавець», які реалізують на території СЕЗ інвестиційні проекти, затверджені виконавчим комітетом Трускавецької міської ради, суми збору до Державного інноваційного фонду перераховують у встановленому порядку до Трускавецького інноваційного фонду, і всі надходження в іноземній валюті від реалізації продукції, товарів (робіт, послуг), вироблених, або наданих суб'єктами СЕЗ «Курортополіс Трускавець» на території спеціальної економічної зони, звільняються від обов'язкового продажу цієї валюти.

Над ідеєю створення СЕЗ «Курортополіс Трускавець» і її техніко-економічного обґрунтування плідно і творчо працював колектив вчених-ентузіастів із провідних наукових центрів України, який очолив академік НАН України, директор Інституту регіональних досліджень НАН України *М.І. Долішній*. У складі цього колективу були доктори економічних наук *В.С. Кравців, В.П. Соловійов, А.І. Мокій*, кандидат економічних наук *Б.Д. Петровський*, кандидат економічних наук *М.В. Одрехівський*, кандидат медичних наук *Г.І. Стеценко*, доктор медичних наук *С.В. Івасівка* та ін. Їх творче напрацювання було покладене в основу Указу Президента України «Про економічний експеримент «Курортополіс Трускавець», Закону України «Про спеціальну економічну зону туристсько-рекреаційного типу «Курортополіс Трускавець», Постанову Кабінету Міністрів України про затвердженні «Положення

про спеціальну економічну зону туристсько-рекреаційного типу «Курортополіс Трускавець» та «Порядок затвердження та реєстрації інвестиційних проектів, що реалізуються на території спеціально-економічної зони туристсько-рекреаційного типу «Курортополіс Трускавець», а також у практичне функціонування СЕЗ.

Повноваження Трускавецької міської ради та її виконавчого комітету щодо управління СЕЗ «Курортополіс Трускавець» були делеговані ЗАТ «Трускавецький валеологічний інноваційний центр» – першій інноваційній структурі в нашій країні, засновниками якої, крім Трускавецької міської ради, окремих великих санаторно-курортних комплексів, є відомі в Україні наукові центри Національної академії наук: Інститут фізіології ім. О.О. Богомольця, Інститут регіональний досліджень, Центр досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г. Доброва, Державний науково-дослідний інститут інформаційної інфраструктури, Інститут проблем медичної реабілітації, центр «Еліта» та ін.

За десять років функціонування СЕЗ «Курортополіс Трускавець» було затверджено і зареєстровано 26 інвестиційних проектів кошторисною вартістю 96,8 млн. доларів США, з яких майже одна третина – іноземні інвестиції Німеччини, Швейцарії, Нідерландів, Канади, Росії, Хорватії, Англії та інших країн. Завдяки активній і цілеспрямованій праці Трускавецької міської ради та органу господарського розвитку і управління СЕЗ в особі дирекції ЗАТ «ТВІЦ» і дії на той час спеціального правового режиму підприємницької діяльності та особливостей оподаткування на території СЕЗ «Курортополіс Трускавець», що було привабливою та стимулюючою основою для інвесторів, було залучено на розвиток міста-курорту Трускавець 114,1 млн. дол. США, що сьогодні еквівалентне майже мільярду грн.

Звичайно, ніякий бюджет, ні державний, ні обласний чи міста, не в змозі був би відшукати і спрямувати такі великі кошти на розвиток такого малого за розмірами (площею 776 га) курортного поселення, як місто Трускавець. Крім того, було створено 13 нових підприємств і 1045 нових робочих місць та 3174 робочих місць збережено. На об'єктах, введених в експлуатацію за інвестиційними проектами, вироблено і реалізовано продукції (надано послуг) на суму 747,3 млн. грн., в тому числі на експорт 109,4 млн. грн., відраховано до бюджетів усіх рівнів 75,7 млн. грн. податків та обов'язкових платежів при умовно нарахованих пільгах суб'єктам СЕЗ – 16,8 млн. грн., тобто позитивне сальдо склало майже 60 млн. грн.

Сьогодні в місті Трускавці успішно діють здані в експлуатацію за інвестиційно-інноваційними проектами:

- Унікальна Міжнародна Клініка відновлювального лікування, де здійснюють лікування і реабілітацію дітей-інвалідів з органічним ураженням нервової системи, зокрема ДЦП, за найновітнішою у світовій медичній практиці методикою, розробленою доктором медичних наук, професором, Героєм України В.І. Козьявкіним.
- Сучасний готельно-курортний комплекс «Ріксос Трускавець», який є елітним об'єктом для туристів та відпочивальників України та Європи.
- Готельно-курортний комплекс «Женева», який ліцензовано на рівні європейських стандартів як «чотиризірковий» готель.
- Зірковий готельний комплекс «Маріот-Медікал Центр».
- Потужний «Медпалас», що оснащений найновішою медичною технікою, фізіотерапевтичним обладнанням і устаткуванням із застосуванням інноваційних методик лікування і реабілітації.
- Реконструйовано санаторні комплекси «Карпати», «Дніпро-Бескид», бальнеозокеритолікарню №2, дієтичну їдальню «Веселка», спальні корпуси санаторіїв ЗАТ «Трускавецькурорт».

- Збудовані і введені в дію: Завод «Аква-Еко» – виробник мінеральної води, одне з найсучасніших підприємств цього профілю, де повністю автоматизовано процес розливу і пакування мінеральної води. Тут перед подачею на розлив мінеральні води проходять через сучасні модульні фільтри, які забезпечені автоматичними системами регуляції, промивки та регенерації, використовуються потужні бактеріоцидні лампи, які є екологічно безпечними, проводиться ультрафіолетове опромінення кришок, що гарантує 100% стерильність продукції;
- Завод із виготовлення лічильників води та установок УВЛ для регулювання і повірки лічильників.
- Завод із виробництва екологічно чистої молочної продукції (понад 40 найменувань) «Карпатські луки», оснащений сучасним обладнанням, устаткуванням та технологічними лініями зарубіжного виробництва.
- Завод із виготовлення алюмінієвих і полімерних (ПВХ) елементів та склопакетів до них для забезпечення реконструкцій санаторних комплексів курорту.
- Торговий комплекс із продуктивним супермаркетом «Фуршет».
- Систематизована телекомунікаційна мережа готельного типу для надання послуг сучасного цифрового зв'язку готельним та санаторно-курортним комплексам і підвищення їх комфортності до європейського рівня.
- Завершується спорудження готельно-курортного комплексу «Київ» та реконструкція готелю «Трускавець».

Введені в експлуатацію об'єкти за інвестиційними проектами є конкурентоздатними на ринку курортних послуг, вони оснащені новітньою технологією з високим рівнем автоматизованих процесів, належним станом культури виробництва, оплати праці.

Діяльність СЕЗ «Курортполіс Трускавець» всебічно перевірялася комісією Кабінету Міністрів України з участю представників від міністерств фінансів, економіки, промполітики, Державних податкової та митної адміністрацій, Генеральної прокуратури та СБУ, а також Рахунковою палатою, які зробили висновок, що ця зона функціонує успішно і тут не виявлено ніяких зловживань чи порушень Закону. Дирекція органу господарського розвитку і управління СЕЗ «Курортполіс Трускавець» звітувала про свою роботу на засіданні Комітету Верховної Ради з економічної політики, на засіданні президії Львівської обласної державної адміністрації і щорічно на сесіях Трускавецької міської ради.

Аналізуючи стан функціонування СЕЗ «Курортполіс Трускавець» за минулих десять років, слід об'єктивно зазначити, що за цей час можна було б зробити набагато більше позитивних зрушень в напрямку залучень інвестицій та спрямувати розвиток міста-курорту Трускавець в інтенсивному напрямку, якби не було внесено змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2005 р.» та деяких інших законодавчих актів, якими фактично було зруйновано нормативно-правове і економічне середовище чинної СЕЗ, тобто відмінено спеціальний правовий режим підприємницької діяльності та особливості оподаткування на території СЕЗ «Курортполіс Трускавець». Тому, починаючи з 2006 р., суб'єкти СЕЗ «Курортполіс Трускавець» реалізуючи інвестиційні проекти і добросовісно виконуючи свої зобов'язання згідно з договорами (контрактами), були фактично в односторонньому порядку позбавлені законних прав на пільги, після чого припинилось інвестування та втрачено довіру інвесторів, згорнуто роботу Дирекції Органу господарського розвитку і управління СЕЗ, яка позбулася коштів на утримання апарату. Зараз звітність

про функціонування СЕЗ «Курортополіс Трускавець» проводиться епізодично ентузіастами на громадських засадах.

Дивлячись у перспективу і розуміючи, що ніхто не відминював Закону України «Про спеціальну економічну зону туристсько-рекреаційного типу «Курортополіс Трускавець», орган самоврядування міста Трускавця та обласні владні структури повинні зробити все від них залежне, щоб через Кабінет Міністрів України домогтися у Верховній Раді відновлення пільг для суб'єктів специфічної зони «здоров'я» – «Курортополісу Трускавець» та активізувати її функціонування до 2020 р. У цьому є нагальна потреба, бальнеологічний курорт Трускавець із наявними унікальними природно-рекреаційними ресурсами: славетними лікувальними водами «Нафтуса», «Софія», «Марія» та ін., озокеритом (гірським воском), цілющим збагаченим озоном повітрям, чарівним ландшафтом біля підніжжя Карпатських гір, завжди був і буде привабливим і ефективним для лікування, реабілітації і оздоровлення людей, що страждають недугами: хронічними захворюваннями нирок, печінки, жовчних проток і сечовивідних шляхів, шлунку і кишечника, цукрового діабету і ожиріння, подагри та інших розладів обміну речовин.

На наступне десятиліття 2010-2020 рр. подальше функціонування СЕЗ «Курортополіс Трускавець» слід розглядати як основу інтенсивного розвитку міста-курорту Трускавець шляхом впровадження виключно інноваційних проєктів у реконструкцію, технічно-технологічне оснащення і переоснащення діючих санаторно-курортних закладів та інфраструктури міста, в наукові дослідження та вдосконалення методів, методик лікування і реабілітації, модернізацію лікувально-оздоровчої бази курорту: гідрорежимної станції, бюветів мінеральних вод, свердловин, трубопроводів мінеральних вод. Значні інвестиції слід спрямувати на створення належної системи охорони санітарних зон мінеральних джерел і оздоровлення мінеральних джерел, а також у забезпечення впровадження в СЕЗ екологічно містких проєктів:

- утилізацію твердих побутових відходів;
- реконструкцію діючої системи каналізаційних стоків очисних споруд, водоочистки;
- зменшення загазованості вихлопними газами від автотранспорту повітря в курортному середовищі, будівництво об'їзної дороги довкола курорту Трускавця на м. Борислав та смт. Східницю;
- в оздоровлення річки Воротище та впорядкування і введення в дію озера для купання, очистку водоймища з питною водою;
- очистку і благоустрій довкола курорту Трускавця лісопаркової зони, спорудження загальнокурортного теренкуру, облаштування місць відпочинку;
- впорядкування автостоянок, місць паркування автомобілів та вдосконалення схеми руху автотранспорту в місті-курорті.

Цільового інвестування вимагають проєкти ремонту доріг, облаштування та реконструкції газонів, тротуарів, скверів, міського парку та ін.

Ще більшої привабливості для туристів міг би мати курорт Трускавець, якби були реалізовані вже розроблені і розрекламовані інвестиційні проєкти: спорудження аквапарку, канатної підвісної дороги Трускавець – Східниця, спортивно-оздоровчого комплексу. Це далеко не повний перелік перспективних напрямків інвестування міста-курорту в умовах функціонування СЕЗ «Курортополіс Трускавець».

Надійшло 06.12.2010